

DENDROLOGICKÉ HODNOTENIE DREVÍN

na pozemkoch parc. č. 1437/30 a 1437/40 v k. ú. Dúbravka v Bratislave

**Január 2017
Ing. Marcel Rapoš**

Dendrologické hodnotenie drevín rastúcich na pozemkoch parc. č. 1437/30 a 1437/40 v k. ú. Dúbravka v Bratislave

Predmetom tohto materiálu je dendrologické hodnotenie drevín rastúcich na pozemkoch parc. č. 1437/30 a 1437/40 v k. ú. Dúbravka v Bratislave.

Pozemok parc. č. 1437/30 je vo vlastníctve súkromnej spoločnosti ATS plus a. s. so sídlom Plynárska 2/A, Bratislava. Pozemok parc. č. 1437/40 je vo vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej Republiky Bratislava.

Riešené územie je trávnatá udržiavaná plocha, využívaná na príležitostné podujatia (kolotoče a pod.), na okraji doplnená niekoľkými drevinami.

V riešenom území sa nachádzajú dreviny v nasledovnom zložení: *Acer platanoides* (javor mliečny), *Populus x canescens* (topoľ sivý), *Pinus nigra* (borovica čierna), *Platanus x acerifolia* (platan javorolistý), *Pyracantha coccinea* (hlohýňa šarlátová).

Stromy sú čiastočne vysadené, niektoré sú preukázateľne náletového pôvodu. Zdravotný stav drevín je poväčšine dobrý až uspokojivý.

Prieskum drevín nachádzajúcich sa na riešenom území bol vykonaný v novembri 2016. Ako podkladový materiál bol použitý polohopis.

Metodika hodnotenia zelene sa zakladá na určení druhovej skladby drevín zakreslených v inventarizačnom pláne a zmeraní najdôležitejších parametrov – obvodu kmeňa, priemeru koruny a výšky. Komplexné posúdenie zdravotného stavu, perspektívy vývoja a vzhľadových vlastností určuje sadovnícke hodnotenie jednotlivých drevín. Zdravotný stav je vyjadrený sadovníckym hodnotením a indexom poškodenia, konkretizovaný môže byť v poznámke. V poznámke sú zaznamenané ostatné dôležité, inde neuvedené skutočnosti tak, aby bolo možné dreviny hodnotiť komplexne.

Meranie veľkostných parametrov:

Veľkosť stromov sa zisťuje meraním obvodu kmeňa vo výške 130 cm nad zemou. Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením. V prípade merania obvodu kmeňa v inej výške ako 130 cm je výška v ktorej bol obvod meraný uvedená v tabuľke v stĺpci s hviezdičkou (*). Veľkosť krov a krovitých porastov sa zisťuje meraním plošného priemetu vymedzeného jednotlivou alebo spoločnou korunou a meraním výšky krov. Pri zoskupení krovín rovnakého druhu sa vypočíta priemerná výška z nameraných hodnôt. Za ker sa považuje drevina s rozkonárenou stonkou spravidla už od bázy a za krovitý porast taká skupina krov, pri ktorej viac ako 50 % jednotlivých krov sa vzájomne korunami dotýka alebo spon medzi jednotlivými krami je menší ako 2 m.

Výška stromov sa zisťuje meraním a vyjadruje sa v rozmedziach po 5 m.

Priemer koruny sa meria ako pôdorysný priemet koruny na terén a vyjadruje sa v rozmedziach po 2 m.

Sadovnícke hodnotenie

je kvalitatívne kritérium zahrňujúce integrujúcim spôsobom prakticky všetky kvality drevín, ktoré nebolo možné vyjadriť nameranými hodnotami a vyjadruje kvalitu drevín podľa stupňa ich účinnosti ako účelovej a funkčnej zložky životného prostredia. V tejto práci je použité

hodnotenie podľa J. Machovca, kde jednotlivé kvalitatívne stupne sú bodované od 1 po 5 bodov, kde najkvalitnejšie dreviny dostávajú 5 bodov a najmenej hodnotné 1 bod.

Hodnotenie drevín podľa J. Machovca:

Zaradenie do jednotlivých klasifikačných tried:

- 5 bodov - najvyššie hodnotenie , dokonale zdravá plne vyvinutá drevina, tvar koruny je rodovo aj druhovo typická, rozkonárenie je pravidelné
- 4 body – zdravá naplno vegetujúca drevina odpovedajúceho tvaru, rozkonárenie môže byť čiastočne poškodené, avšak nie natoľko, aby bol zakrytý charakteristický tvar príslušného druhupoškodenia sa pripúšťajú, musí to byť drevina s ďalšou dlhoročnou existenciou
- 2 body – úplne deformované dreviny v horšom zdravotnom stave, prestárnuté alebo dočasne tvoriace podrast
- 1 bod – veľmi poškodené a choré dreviny bez vyhliadky ďalšieho existovania, v novej kompozícii sa s týmito drevinami nepočíta

Charakteristika jednotlivých taxónov drevín rastúcich v riešenom území:

Acer platanoides (javor mliečny) u nás rastie najmä v nižších polohách. Dorastá do výšky 20-30 m. Listy má oddelené, oddialene zubaté, obojstranne zelené a na rube lesklé. Na jeseň sa sfarbujú na žlté až červenokasto. Kvety sú žltozelené, zostavené v kytickej metline. Obľubuje hlbšie, menej vlhké pôdy, dobre znáša sucho.

Pinus nigra (borovica čierna) - vždyzelený ihličnatý strom, dorastajúci do výšky 20 - 30 m. Koruna mladých stromov je kužeľovitá, alebo nepravidelne stĺpovitá. Kôra je spočiatku hladká, neskôr veľmi hlboko rozbrázdnená, borka sa odlupuje v šupinách, je hnedočierna až čiernosivá. (už aj na mladých konároch). Ihlice rastú po dvoch na brachyblastoch, tuhé, tmavozelené, 10 - 15 cm dlhé. Borovica lesná rastie na mierne suchých, zásaditých ľahkých pôdach, na íloch, pieskoch a najmä na vápencoch.

Populus x canescens (Topol kanadský) - kríženec druhov *Populus alba* a *Populus tremula* - strom s rozložitou košatou, pologuľovitou korunou, niekedy s vajcovitou, nie vždy pravidelne stavanou korunou. Dorastá do výšky 25–45 m, letorasty sú tenko šedoplstnaté, borka je šedožltá alebo zelenošedá, púčiky červenavo hnedé, na špičke lysé. Listy sú trojuholníkovito vajcovité, 6–12 cm dlhé, zúbkované až plytko laločnaté, okraj, zvrchu tmavo zelené, zospodu šedoplstnaté, listy krátkych výhonkov sú okrúhle vajcovité. Kvitne v marci až apríli pred olistením, v jahňadách.

Pyracantha coccinea (hlohyňa šarlátová) – vždyzelený, veľmi hustý ker, dorastajúci do výšky 2 m, so strňovatenými bočnými výhonkami. Listy sú podlhovastokopijovité až vajcovitoelipsovité, dlhé 2 – 4 cm, široké asi 1,5 cm, . Kvety sú biele až červenkastožlté veľké 3 – 4 cm. plody s malvičky veľkosti hrachu, svetločervené až oranžové. Zostávajú na kre aj počas zimy je to vápnomilná drevina.

Spoločenská hodnota drevín sa určuje podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č.24/2003 ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení

vyhlášky č.492/2006 Z. z. podľa druhu drevín a ich veľkosti a upravuje sa prirážkovým indexom tak, že sa spoločenská hodnota vynásobí súčinom prirážkových indexov:

prirážkový index b) 0,4

- ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60% (ťažké poškodenie)

prirážkový index c) 0,6

- ak je jednoznačne preukázaný nepriaznivý vplyv dreviny na statiku objektov a budov alebo drevín a ohrozenie prevádzkyschopnosti inžinierskych sietí, zatienenie nad hodnoty povolené normami a spôsobenie nadmernej vlhkosti obytných a iných objektov

- ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26 - 60% (stredné poškodenie)

prirážkový index d) 0,8

- ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov a ak jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy územia,

ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 11 - 25% (slabé poškodenie),

prirážkový index e) 0,9

- ak ide o krátkoveké dreviny,

prirážkový index f) 1,1

- ak ide o dlhoveké dreviny,

V tabuľke 1 sú uvedené a zhodnotené všetky dreviny nachádzajúce sa v území, pri každej drevine je uvedená spoločenská hodnota podľa druhu a obvodu kmeňa, v prípade krovitého porastu rozloha, spoločenská hodnota podľa druhu a veľkostných parametrov, sadovnícka hodnota, prirážkové indexy a upravená spoločenská hodnota.

V tabuľke 2 (so zameraním na spoločenskú hodnotu) sú uvedené dreviny požadované na výrub a podliehajúce súhlasu orgánu ochrany prírody na výrub, t. j. stromy s obvodom kmeňa väčším ako 40 cm (podľa § 47 ods. 4 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa súhlas na výrub nevyžaduje na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, krovité porasty s výmerou do 10 m²).

V mapovej prílohe sú vyznačené všetky hodnotené dreviny, pričom označenie drevín a ich skupín korešponduje s údajmi uvedenými v tabuľkovej prílohe.

Materiál je doplnený fotodokumentáciou.

Tabuľka 1: Hodnotenie všetkých drevín v území

Por. č.	Odborný názov	Slovenský názov	Obvod kmeňa, rozloha	Šírka koruny	Výška	Sadovnícka hodnota	Poznámka	Spoločenská hodnota	Prirážkový index			Spoločenská hodnota upravená
									vek	pošk	nálet	
1	Acer platanoides	Javor mliečny	82 cm	4 - 6	0 - 5	3		921,00 €	1,1	1	1	1013,10 €
2	Acer platanoides	Javor mliečny	23 cm	0 - 2	0 - 5	2	poškodený kmeň	207,00 €	1,1	0,6	1	136,62 €
3	Acer platanoides	Javor mliečny	37 cm	0 - 2	0 - 5	2	poškodený kmeň	322,00 €	1,1	0,6	1	212,52 €
4	Acer platanoides	Javor mliečny	45 cm	0 - 2	0 - 5	2		415,00 €	1,1	1	1	456,50 €
5	Pinus nigra	Borovica čierna	73 cm	0 - 2	0 - 5	2		1 106,00 €	1,1	0,8	1	973,28 €
6	Pinus nigra	Borovica čierna	65 cm	0 - 2	0 - 5	2		967,00 €	1,1	0,8	1	850,96 €
7	Pinus nigra	Borovica čierna	60 cm	0 - 2	0 - 5	2		829,00 €	1,1	0,8	1	729,52 €
8	Pinus nigra	Borovica čierna	62 cm	0 - 2	0 - 5	2		967,00 €	1,1	0,8	1	850,96 €
9	Pinus nigra	Borovica čierna	60 cm	0 - 2	0 - 5	2		829,00 €	1,1	0,8	1	729,52 €
10	Acer platanoides	Javor mliečny	43 cm	2 - 4	0 - 5	2	pozdĺžna rana na kmeni, nahnutý	415,00 €	1,1	0,6	1	273,90 €
11	Acer platanoides	Javor mliečny	54 cm	2 - 4	0 - 5	2	pozdĺžna rana na kmeni, nahnutý	599,00 €	1,1	0,6	1	395,34 €
12	Populus x canescens	Topoľ sivý	155 cm	6 - 8	5 - 10	3	nahnutý	1 612,00 €	0,9	0,8	0,8	928,51 €
13	Populus x canescens	Topoľ sivý	123 cm	6 - 8	5 - 10	3	nahnutý	1 474,00 €	0,9	0,8	0,8	849,02 €
A	Pyracantha coccinea	Hlohyňa šarlátová	20 m ²		do 300	1	prerastené	691,00 €	0,9	0,4	1	248,76 €
Celková spoločenská hodnota											8 648,52 €	

Tabuľka 2: Hodnotenie drevín požadovaných na výrub a podliehajúcich súhlasu orgánu ochrany prírody na výrub

Por. č.	Latinský názov	Obvod kmeňa, rozloha	Spoločenská hodnota	Prirážkový index			Spoločenská hodnota upravená
				vek	pošk	nálet	
1	Acer platanoides	82 cm	921,00 €	1,1	1	1	1 013,10 €
4	Acer platanoides	45 cm	415,00 €	1,1	1	1	456,50 €
5	Pinus nigra	73 cm	1 106,00 €	1,1	0,8	1	973,28 €
6	Pinus nigra	65 cm	967,00 €	1,1	0,8	1	850,96 €
7	Pinus nigra	60 cm	829,00 €	1,1	0,8	1	729,52 €
8	Pinus nigra	62 cm	967,00 €	1,1	0,8	1	850,96 €
9	Pinus nigra	60 cm	829,00 €	1,1	0,8	1	729,52 €
A	Pyracantha coccinea	20 m ²	691,00 €	0,9	0,4	1	248,76 €
Celková spoločenská hodnota							5 852,60 €

V rámci tohto posúdenia bolo hodnotených 13 ks stromov a 1 krovitý porast s rozlohou 20 m², so spoločenskou hodnotou 8 648,52 €.

Na výrub je požadovaných 9 stromov a 1 krovitý porast z ktorých vydaniu súhlasu orgánu ochrany prírody na výrub podlieha 7 stromov a 1 krovitý porast s rozlohou 20 m². Spoločenská hodnota drevín požadovaných na výrub a vyžadujúcich súhlas orgánu ochrany prírody na výrub je po úprave prirážkovými indexmi 5 582,60 €.

Bratislava, január 2017

Ing. Marcel Rapoš